

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

17 березня 2016 р.

Київ 2016

УДК 378.1(063)

Актуальні проблеми вищої професійної освіти України: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції 17 березня 2016 р./ За заг. ред. Е.В.Лузік, О.М. Акмалдінової. – К.: НАУ, 2016. – 226 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Гуманітарного інституту НАУ. Протокол № 1 від 16 березня 2016 року.

Автори несуть повну відповідальність за опубліковані матеріали.

Містить матеріали щорічної науково-практичної конференції з актуальних проблем вищої освіти у вищих навчальних закладах галузевого спрямування. У збірник увійшли матеріали доповідей за науково-практичними напрямками «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» та «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування».

Організаційний комітет

Голова оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – **Лузік Ельвіра Василівна**, доктор педагогічних наук, професор;

Голова оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» – **Акмалдінова Олександра Миколаївна**, кандидат філологічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Компетентнісний підхід до організації навчального процесу у профільних вищих навчальних закладах» – **Булгакова Наталія Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор;

Заступник голови оргкомітету від секції «Лінгвістичні та методологічні аспекти викладання іноземних мов професійного спрямування» – **Абсалямова Яна Вадимівна**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Редакційна колегія:

Булгакова Наталія Борисівна, професор кафедри педагогіки та психології професійної освіти, доктор педагогічних наук, професор;

Лаврухіна Тетяна Василівна, старший викладач кафедри педагогіки та психології професійної освіти, кандидат педагогічних наук;

Литвинчук Наталя Борисівна, завідувач лабораторії кафедри педагогіки та психології професійної освіти;

Абсалямова Яна Вадимівна, доцент кафедри іноземних мов за фахом, кандидат педагогічних наук, доцент;

Денисенко Наталія Григорівна, викладач кафедри іноземних мов за фахом.

О. Кулешова	<i>Лідерські якості в контексті студентоцентрованого навчання</i>	85
І. Куліда	<i>Формування психологічної компетентності майбутнього офіцера</i>	85
А. Кучерявий	<i>Компетентнісні характеристики суб'єктів управління самостійною роботою студентів</i>	89
Т. Лаврухіна	<i>Розвиток дистанційного навчання в Україні</i>	89
Н. Литвинчук	<i>Інтернет – навчання студентів як педагогічний феномен</i>	91
О. Лопатюк	<i>Обсяг уваги авіаційних фахівців як необхідна якість для майбутньої професійної діяльності</i>	92
Е. Лузік	<i>Освітньо-синергетична модель розвитку вищої професійної освіти XXI століття</i>	94
Н. Лукашова	<i>До проблеми формування професійно-методичної компетентності майбутнього вчителя хімії у виші</i>	96
О. Ляска В. Захаркевич В. Ляшківський	<i>До питання організаційно-педагогічних умов адаптації студентів інженерно-педагогічних напрямів підготовки</i>	97
Т. Мельничук	<i>Формування загальнокультурної компетентності студента у системі культурно-просвітницької діяльності</i>	99
В. Мозальов	<i>Культурологічний підхід у вищій освіті</i>	100
О. Москалюк	<i>Дистанційне навчання як різновид підготовки фахівців соціальної сфери</i>	102
С. Наход	<i>Сутнісні характеристики професійної компетентності викладача</i>	103
Ю. Овод	<i>Самовиховання в системі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери</i>	105
Н. Олифірович Т. Яценко	<i>Функциональные характеристики эмпатических компетенций будущих специалистов помогающих профессий различного профиля</i>	107
Н. Орленко В. Коротя	<i>Рівень адаптації майбутніх пілотів до процесу навчання у ВНЗ</i>	108
Л. Пасічник	<i>Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителів у Німеччині</i>	110
О. Підлубна	<i>Американський досвід використання дискусії як метода активного навчання для професійної підготовки пілотів</i>	112
Т. Плачинда	<i>До питання професійної підготовки авіаційних фахівців</i>	114
Л. Подкоритова	<i>Властивості самопізнання як психологічного феномену</i>	115
О. Прокопова О. Урсаєва	<i>Формування мовної компетентності студентів</i>	117
Н. Проскурка	<i>Психологічні умови формування автопсихологічної компетентності майбутніх фахівців з інформаційних технологій</i>	118
Л. Прудка	<i>Формування корпоративної культури у майбутніх психологів</i>	120
І. Радзівілова	<i>Професійна підготовка бортпровідників повітряних суден цивільної авіації України</i>	121

Ефективність навчання через інтернет забезпечує найрізноманітніші форми і способи навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ), та надає унікальні переваги:

1. Доступне у будь-якому місці і в будь-який час у зручному індивідуальному темпі студента.
2. Дає можливість підвищити рівень вже існуючих знань.
3. Дозволяє використати найсучасніші засоби та методи навчання в необмеженому обсязі (методи індивідуалізованого викладання та освіти, методи, для яких є характерною активна взаємодія між усіма учасниками учбового процесу).
4. Навчання стає доступним для всіх (розробка інтернет-курсів та програм для навчання.)

Загалом, сучасний стан інтернет-навчання в Україні не зовсім відповідає тим вимогам, що ставить сучасність до інформаційного суспільства, а саме:

- відсутня стратегія розвитку Інтернет-освіти в Україні;
- нерозроблені або слабо розроблені навчальні програми;
- низький рівень комп'ютеризації суспільства;
- відсутність сітьових, освітньо-інформаційних технологій.

Для успішного функціонування Інтернет-освіти в Україні необхідно створити та розробити глобальну комп'ютерну мережу освіти й науки, що буде включати водночас і бібліотеки, і центр довідкової інформації, і комунікативний центр, що дозволить забезпечити реалізацію програми безперервної освіти в Україні.

Отже, на сьогодні перед освітянами постає важливе завдання - розробка та формування Інтернет навчання, що забезпечить та прискорить повноцінне входження України в міжнародний освітній простір.

*Олена Лопатюк
м. Кіровоград*

Обсяг уваги авіаційних фахівців як необхідна якість для майбутньої професійної діяльності

Сучасні вимоги до професійної діяльності авіаційного фахівця вимагає пошуку нових шляхів, форм, методів і способів в навчальному процесі під час підготовки курсантів льотних навчальних закладів. Недостатньо розвинені психофізіологічні якості (емоційна стійкість, розподіл і переключення уваги, уміння працювати у високому

вимушеному темпі і виконувати додаткову роботу на тлі основної діяльності, тощо) – головна перешкода на шляху успішного освоєння курсантами програми навчання льотним спеціальностям.

Однією з важливих психофізіологічних якостей для авіаційного фахівця є обсяг уваги. Тому, наше дослідження спрямоване саме на цю якість. Обсяг уваги – здатність людини оперувати більшою або меншою кількістю інформації в найкоротший проміжок часу.

При оцінці обсягу уваги тахіскопічним способом з десяти пред'явлених в розкид цифр випробуваний може при експозиції їх 0,5 сек. «схопити», запам'ятати і відтворити в середньому 6,2 цифр. Недолік цього способу полягає в тому, що увага перевіряється у вузькому полі.

На основі тахіскопічного способу, викладачами кафедри фізичної і психофізіологічної підготовки КЛА НАУ розроблено тест для оцінки обсягу уваги. Так, десять курсантів шикуються на одній лінії з інтервалом «руки зігнуті перед грудьми», а випробуваний розташовується по центру групи, на відстані шести метрів від неї так, щоб він бачив всіх в секторі під прямим кутом. Пропонується знайти дві однакові позиції серед десяти різних. Розробляється шість варіантів завдань: три з них з різними положеннями рук, три – з різними положеннями рук і ніг. Наприклад, десять курсантів приймають різні позиції і тільки третій і восьмий курсант – руки на пояс. У цьому варіанті відповідь «3 і 8» буде вірним.

Складається список з шести завдань для десяти курсантів і наноситься на лист А-4. Викладач подає команди, стоячи позаду курсанта, якого оцінюють, вказуючи пальцями або дощечкою із зазначенням варіанту, який варіант буде запропонований. Десять осіб готуються до прийняття позицій, читаючи на своєму листі про свій варіант, потім кладуть листки перед собою на підлогу номерами до випробуваного.

За командою «Положення прийняти» десять осіб приймають заздалегідь обумовлені позиції і викладач включає секундомір. Випробуваний знаходить схожі позиції та називає їх номери. За кожну не вірну відповідь нараховується штраф +5 секунд. У викладача є ключ для всіх шести завдань. По закінченні час підсумовується.

Параметри оцінювання – 5 -ти бальна шкала, де:

- «Відмінно» – 84,1с і менше;
- «Добре» – від 84,2с до 94с;
- «Задовільно» – від 94,1с до 103,0с.

Особливу увагу необхідно приділяти технології проведення тесту, виключати можливі підказки, міняти порядок строю курсантів, проводити обстеження випробовуваних із запрошенням в зал по одній людині, тощо.

Даний тест дозволяє викладачам виявити недоліки у підготовці курсантів льотних навчальних закладів та вибрати напрям, способи та засоби формування необхідної психофізіологічної якості. Рекомендується для оцінки обсягу уваги не тільки курсантів пілотів і диспетчерів, а й інших майбутніх авіаційних фахівців, як юнаків, так і дівчат.

Ельвіра Лузік
д. пед. н., професор, м. Київ

Освітньо-синергетична модель розвитку вищої професійної освіти XXI століття

Наука і вища освіта, повною мірою відтворюючи інтелектуальний, духовний та економічний потенціал нації, стають глобальними чинниками суспільного розвитку, виступаючи як найважливіші національні та загальноосвітні пріоритети соціального та економічного розвитку нації. Глобалізація світової економіки, її загальна інформатизація зумовлюють формування нових вимог до професійної компетентності сучасних фахівців, переосмислення процесу їх професійної підготовки, обумовленого мінливістю ринку праці та невідповідністю реаліям сьогодення. Ці зміни безпосереднім чином впливають на розуміння мети, завдань і характеру освіти, що, в свою чергу, передбачає зміни у її цільових, змістовних і ціннісних контекстах, які є своєрідними точками біфуркації, де суперечність проблем, досягаючи гостроти, вимагає їх розв'язання для переходу основних складників системи освіти на більш досконалий рівень, адекватний соціокультурним викликам часу.

Відповідь на питання, якою за змістом і формою має бути освіта, що зберігатиме позитивне з минулого в якості основи для сучасного і майбутнього, важливе для визначення цільових установок освіти, її ціннісних основ і предметного змісту, рівнів, форм і міри доступності різним соціальним суб'єктам, що в свою чергу, передбачає нове структурування та відбір предметного змісту знань, які забезпечують інформаційний багаж і розвиток особистісних здібностей, а також смисложиттєве обґрунтування мотивації професійної діяльності, що, в свою чергу, передбачає наявність адекватних засобів і освітньо-виховних технологій.

У ролі освітньої парадигми, що є універсальною основою практично для всіх сфер діяльності людини, нині виступає синергетика, кінцевою метою філософії якої є пошук механізмів виживання суспільства в процесі вирішення суперечностей між стабільністю,